

בדיקת מח עצם Aspiration/Biopsy Bone Marrow

בדיקת מח עצם

מח עצם היא רקמה רכה הממוקמת בחלק הספוגי של העצם ואחראית על תהליך ייצור והתמינות של תאי דם. רקמה זו מכילה כדוריות דם אדומות, תאי דם לבנים וטסיות בשלבי הבשלה שונים. מח העצם נמצא בחלק הפנימי של עצם האגן, חוליות הגב ובמרביית העצמות הארוכות בגוף. בעת ביצוע בדיקת מח עצם, נלקחת דגימה לצורך בחינת תפקוד רקמת מח העצם ו/או מעורבות של מח העצם במחלות דם, מחלות ממאירות או מחלות אחרות. קיימים שני סוגי בדיקות:

- **אספירציה:** שאיבה של נוזל מח עצם.
 - **ביופסיה:** לקיחת דגימה של רקמה ממח העצם.
- ההחלטה על סוג הבדיקה מתקבלת בהתאם לצרכים הרפואיים ובהתאם להנחיית הרופא המטפל.

הכנה לבדיקה

- הבדיקה מתבצעת במחלקה/ אשפוז יום המטו-אונקולוגית לילדים.
- יש להביא טופס 17 - התחייבות לפי הנחיית מזכירות אשפוז יום.
- יש להגיע בשעה 8:30 עם מלווה.
- הבדיקה מתבצעת בהרדמה מלאה ולכן יש להקפיד על **צום** לפי ההנחיות הבאות:
 - מזון מוצק - 6 שעות טרם הבדיקה.
 - פורמולה/ תמ"ל - 4 שעות טרם הבדיקה.
 - חלב אם - 3 שעות טרם הבדיקה.
- מים צלולים - מותרת שתית מים או תה ממותק עד שעה טרם הבדיקה.
- יש לדווח לצוות הרפואי והסיעודי במידה שהילד נוטל תרופות נגד קרישת דם כגון: **Clexane, Coumadin**.
- חשוב להקפיד להתרחץ ערב לפני או בבוקר יום הבדיקה.

טרם הבדיקה

הבדיקה מבוצעת על ידי צוות רב תחומי: אחות, רופא.ה המטו-אונקולוג, צוות חלומות - רופא.ה מרדים.ה ואחות הרדמות. הבדיקה נעשית תחת הרדמה מלאה כך שילדכם ישן ולא ירגיש כאב במהלכה. לפני ביצוע הבדיקה תתבקשו לחתום על טופס הסכמה בפני הרופא.ה המטפל.ת והמרדים.ה. בשלב זה, הרופא יסביר לכם על מהלך הבדיקה ויענה על שאלותיכם. במידה שההורים גרושים חשוב לידע את הצוות מראש.

מהלך הבדיקה

בשלב הראשון, מוחדר לילד עירוי לווריד לצורך לקיחת בדיקות דם, מתן נוזלים, מתן משככי כאב וחומרי הרדמה. כאשר הילד מורדם, תתבקשו לצאת מהחדר עד לסיום הבדיקה. במהלך הבדיקה הילד ישכב על צדו, ולאחר חיטוי והרדמה מקומית באזור הדקירה, תוחדר מחט לתוך מח העצם ותילקח הדגימה. בסיום הבדיקה האזור ייחבש כדי למנוע דימום מאזור הדקירה. הבדיקה נמשכת כחצי שעה.

בתום הבדיקה

בסיום הבדיקה תוכלו להיכנס לחדר ולשהות לצד ילדכם. לאחר התעוררות מלאה ניתן לתת לילד לשתות בהדרגה ובהמשך לאכול. תיתכן תחושת אי נוחות באזור הדקירה והיא תחלוף לאחר מספר ימים. אם יופיעו כאבים במהלך שהותכם בבית ניתן לתת לילד משככי כאב לפי הנחיית הרופא.ה המטפל.ת. יש להימנע מביצוע פעילות גופנית מאומצת במשך 24 שעות מתום הבדיקה. בערב הבדיקה ניתן להסיר את התחבושת מאזור הדקירה. לאחר מכן ניתן להתקלח כרגיל.

מתי לפנות לעזרה רפואית

- דימום בלתי פוסק באזור הבדיקה.
- אודם מקומי, נפיחות או כאב חזק באזור הבדיקה.
- הפרשה מוגלתית מאזור הבדיקה.

תוצאות הבדיקה

הדגימות שנלקחו נשלחות למעבדות שונות (חלקן אף מחוץ לבית החולים), התשובות יתקבלו במהלך שבוע-שבועיים מביצוע הבדיקה וינתנו על ידי הרופא.ה המטפל.ת.

רפואה שלמה

צוות המטו-אונקולוגית ילדים